

SELETUSKIRI

2020. a lisaeelarve eelnõu juurde

2020. a eelarve maht väheneb 1 380 242 eurot.

Eesti Vabariigi valitsus kuulutas 12. märtsil 2020 välja eriolukorra, et tõkestada koroonaviiruse levikut Eestis. Eriolukorra meetmed muutsid suure osa Eesti inimeste elukorraldust. Samuti jättis eriolukorra kehtestamine negatiivse mõju Eesti majandusele ning maksude laekumisele.

Eesti kohalike omavalitsuste (KOV) tulubaas sõltub väga palju üksikisiku tulumaksu laekumisest. Väiksemast maksude laekumisest tingituna on vajadus vähendada ka Saku valla 2020. aasta eelarves tulude prognoose ja kokku hoida kulutustelt.

Riigi 2020. aasta lisaeelarvega nähti KOV-idele riigi poolt ette 130 miljonit eurot lisaraha eriolukorraga toimetulekuks. Saku vallale eraldatav osa on 1 065 108 eurot, millest 259 931 eurot on tulubaasi stabiliseerimiseks, 195 177 eurot teede investeringuteks ja 610 000 eurot uuteks investeringuteks.

Lisaeelarve jõustumisel lükatakse edasi mitmed 2020. aasta eelarvesse kavandatud investeringud, millest täpsem ülevaade on seletuskirja osas „III Investeeringutegevuse muudatused“. Majandamiskulude vähendamise osas on ettepanekuid teinud asutuste ja valdkondade juhid. Personalikulude vähendamine saab toimuda palgafondide arvelt, mis tähendab, et algselt eelarvesse kavandatud palgatõusud jäetakse suuremas osas ära. Koostatud lisaeelarve eelnõu ei näe ette palkade vähendamisi ja koondamisi.

I PÕHITEGEVUSE TULUDE MUUDATUSED

Põhitegevuse tulud vähenevad kokku 1 380 242 eurot.

30 Maksud

Tulumaksu laekumist vähendatakse 1 766 958 eurot, mis on tingitud Eesti Vabariigis kehtivast eriolukorrast ja sellega kaasnevast majanduslangusest. Riigi 2020. aasta lisaeelarve koostamisel prognoositi, et tulumaksu laekumine kohalikele omavalitsustele väheneb 2019. aastaga võrreldes 6,5%. Saku valla eelarves väheneb lisaeelarvega tulumaksu laekumine 2020. aastaks algselt kavandatud summast 13,4% ja 2019. aastaga võrreldes 7,1%.

32 Kaupade ja teenuste müük

Tulu kaupade ja teenuste müügist väheneb 106 165 eurot. Selle põhjuseks on eriolukorrast väiksemad laekumised lasteaedade kohatasu (65 100 eurot), muusikakooli kohatasu (6 565 eurot), kultuuriasutuste omatulu (4 000 eurot) ja Saku Valla Spordikeskuse omatulu (30 500 eurot) osas.

35 Toetused

Toetused suurenevad kokku 492 881 eurot.

Sihotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks suurenevad 24 630 euro võrra. Toetused on Saku vallale laekunud Kaitseministeeriumilt, Eesti Kultuurkapitalilt, SA-lt Arcimedes, Tallinna Ülikoolilt, Tartu Ülikoolilt, Eesti Töötukassalt, Tervisearengu Instituudilt, MTÜ-lt Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsilt, Lääne-Harju Vallavalitsuselt ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuselt erinevate projektide eest.

Kohaliku omavalitsuse toetusfond suureneb 468 251 eurot, millest 13 143 eurot on suurenemine võrreldes kinnitatud eelarvega, 259 931 eurot on täiendavad vahendid riigi lisaelarvest tulubaasi stabiliseerimiseks ja 195 177 eurot riigi lisaelarve vahendid teede investeeringuteks.

II PÕHITEGEVUSE KULUDE MUUDATUSED

01 Üldised valitsussektori teenused

Volikogu eelarves vähendatakse majandamiskulusid 4 169 euro võrra

Vallavalitsuse eelarvet vähendatakse 42 326 euro võrra, millest personalikuludid vähendatakse 28 098 eurot ja majandamiskulusid 14 228 eurot.

Eelarve reservfondi suurendatakse riigi lisaelarvest tulubaasi stabiliseerimiseks saadud 259 931 euro võrra.

04 Majandus

Planeeringud (vald) eelarvesse lisatakse 12 235 eurot Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuselt laekunud vahendid, mis on ettenähtud Männiku harjutusvälja kasutamisest tekkiva negatiivse mõju leevendamise tegevuste elluviimiseks harjutusvälja mõjupiirkonnas.

Majanduse haldus eelarvesse lisatakse 1 341 eurot Eesti Töötukassalt laekunud vahendid alaealiste töötamise toetamiseks. Samas vähendatakse personalikuludid 36 126 eurot ja majandamiskulusid 5 063 eurot.

05 Keskkonnakaitse

Jäätmekäitluse planeerimise eelarve majandamiskulusid vähendatakse 50 000 euro võrra, mis oli algselt planeeritud Saku tiigi setetest puhastamiseks.

06 Elamu ja kommunaalmajandus

Valla elamufondi haldamise eelarvet vähendatakse 45 000 euro võrra, sest puudub vajadus algselt planeeritud soojakute rentimiseks. Sotsiaalmaja ehituse ajaks paigutatakse praegused valla sotsiaaleluruumides elavad inimesed Saku alevikus Teaduse 13 asuvasse hoonesse.

08 Vaba aeg, kultuur ja religioon

Saku Valla Spordikeskus eelarvesse lisatakse 300 eurot Eesti Kultuurkapitalilt laekunud vahendid Saku laste V mitmevõistluse korraldamiseks. Personalikuludid suurendatakse

huvihariduse ja -tegevuse toetuse ümberjaotuse tõttu summas 4 500 eurot. Samas vähendatakse personalikulusid 10 704 euro ja majandamiskulusid 24 325 euro võrra.

Saku Valla Noortekeskus eelarvet suurendatakse 3 573 euro võrra, mis on sihtotstarbelised toetused vabatahtliku vastuvõtmiseks Saku Valla Noortekeskuses 137 eurot ja projekti „Uuenduslike noorsootöö mudelite väljatöötamine ja rakendamine noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks“ toetus summas 3 436 eurot. Huvihariduse ja -tegevuse toetuse ümberjaotusest suureneb eelarve 4 200 euro võrra. Majandamiskulusid vähendatakse 28 907 euro võrra.

Saku Vallaraamatukogu eelarvet vähendatakse 8 209 euro võrra, millest personalikulude vähendamine on 6 690 eurot ja majandamiskulud 1 519 eurot.

Saku Valla Kultuurikeskus eelarvesse lisatakse huvihariduse- ja tegevuse toetuse ümberjaotusest 8 500 eurot. Personalikulusid vähendatakse 8 028 euro ja majandamiskulusid 103 763 euro võrra.

Huvitegevuse toetamise eelarvet vähendatakse 65 879 euro võrra, millest 1 280 eurot on riigi toetusfondi väiksem toetus. Ülejäänud summa jaotatakse eelarve teistele tegevusaladele ja sama tegevusala teistele kululiikidele.

Valla sündmused eelarves vähendatakse majandamiskulusid 15 800 euro võrra.

09 Haridus

Saku Lasteaia Päikesekild eelarve väheneb 47 805 eurot, millest personalikulude vähendus on 26 760 eurot ja majandamiskulude vähendamine on 21 045 eurot.

Saku Lasteaia Terake eelarves vähendatakse majandamiskulusid 24 851 euro võrra.

Haridusasutuste toitlustuse eelarvet vähendatakse 53 387 euro võrra, millest personalikulude vähenemine on 49 506 eurot ja majandamiskulud 3 881 eurot.

Kajama Kooli eelarve väheneb kokku 68 736 euro võrra. Täiendavad vahendid on huvihariduse ja -tegevuse toetuseks 2 900 eurot. Personalikulusid vähendatakse 61 548 euro ja majandamiskulusid 8 688 euro võrra.

Kurtna Kooli eelarve väheneb kokku 101 997 eurot. Eelarvesse lisatakse 335 eurot Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi toetus laulu- ja tantsupeo protsessis osalevatele kollektiividele ning 4 200 eurot huvihariduse ja -tegevuse toetus. Personalikulusid vähendatakse 77 069 euro võrra ja majandamiskulusid 29 463 eurot.

Saku Gümnaasiumi eelarve väheneb kokku 263 882 eurot. Eelarvet suurendatakse 6 434 euro võrra, millest 4 564 eurot on kaitseministeeriumi toetus riigikaitse õpetuse tundide läbiviimiseks, 220 eurot projekti „Inspireeriv õpetaja ja õpetamine“ toetus, 351 eurot praktika juhendajate töötasudeks Tallinna Ülikoolilt ja Tartu Ülikoolilt ja 1 299 eurot huvihariduse ja -tegevuse toetus. Personalikulusid vähendatakse 220 235 euro ja majandamiskulusid 50 081 euro võrra.

Saku Muusikakooli eelarve väheneb kokku 24 065 eurot. Eelarvesse lisatakse 9 000 eurot huvihariduse ja -tegevuse toetust ning vähendatakse 24 084 euro võrra personalikulusid ja 8 981 euro võrra majandamiskulusid.

Huvihariduse toetamine eelarve suureneb 30 000 euro võrra, mis on eelarve sisene ümbertõstmise.

10 Sotsiaalne kaitse

Saku Päevakeskuse eelarve väheneb 40 656 euro võrra, millest 33 450 eurot on personalikulude ja 7 206 eurot majandamiskulude vähenemine.

Asendushooldusteenuse eelarve suureneb 13 053 euro ja **riiklik toimetulekutoetus** 5 525 euro võrra. Vähenevad **puuetega lastele abi osutamise toetus** 2 455 eurot ja **matusetootus** 897 euro võrra. Muudatuste põhjus on riigi toetusfondi summade erinevus võrreldes kinnitatud valla eelarvega.

Sotsiaalse kaitse haldus eelarvet suurendatakse 1 711 euro võrra, mis on Tervise Arengu Instituudilt laekunud vahendid vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ tegevuste elluviimiseks.

III INVESTEERIMISTEgevuse MUUDATUSED

Põhivara soetuse eelarvet vähendatakse kokku 32 756 eurot, millest:

1. 21 000 euro võrra vähendatakse Vallavalitsuse info- ja kommunikatsiooni seadmete soetuseks mõeldud vahendeid;
2. 105 716 euro võrra suurendatakse teede ehituse ja remondi eelarvet, millest 20 539 eurot on Kokasauna tee rekonstrueerimise vahendeid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumilt ja 195 177 on täiendav lisarahastus riigi lisaeelarvest teede investeringuteks. Eelarvet vähendatakse 110 000 euro võrra, mis oli ette nähtud spordikeskuse parkla rajamiseks;
3. 50 000 euro võrra vähendatakse planeeringud (vald) eelarvet, mis oli kavandatud jõe promenaadi planeerimiseks;
4. Jäätmeäitluse planeerimise eelarvet suurendatakse 24 800 euro võrra, millest 50 000 on eelarve suurendamine süvamahutite paigaldamisest riigi lisaeelarve vahenditest ja 25 200 eurot on eelarve vähendamine jäätmejaama autokaalu soetamiseks kavandatud vahendite võrra;
5. 55 000 euro võrra vähendatakse tänavavalgustuse ehituse eelarvet, jättes ära Mõisapargi jalgtee valgustuse ehitamise 2020. aastal;
6. Mitteiluruumide kommunaalteenused, haldamine eelarvet vähendatakse 88 000 euro võrra, mis oli planeeritud väikeettevõtjatele rendipindade rajamiseks;
7. Saku Valla Spordikeskuse eelarvet vähendatakse 25 500 euro võrra, mis oli kavandatud Spordikeskuse välisvalgustuse rajamiseks;
8. Saku Valla Noortekeskuse eelarvet vähendatakse 92 000 euro võrra, mis oli planeeritud Noortekeskusele uute ruumide rajamiseks;
9. Saku Valla Kultuurikeskuse investeringute summat vähendatakse 34 000 euro võrra;
10. Saku Lasteaed Päikesekild investeringute summat vähendatakse 7 000 euro võrra;

11. Saku Lasteaed Terake investeeringuid suurendatakse kokku 534 740 euro võrra, millest 560 000 eurot kasutatakse riigi lisaeelarve täiendavaid vahendeid Pargi 27 hoone renoveerimiseks ja 25 260 euro võrra vähendatakse lasteaia õueala kaasajastamiseks planeeritud vahendeid;
12. Kajamaa Kooli eelarvet vähendatakse 30 000 euro võrra, mis oli planeeritud soojakute ostmiseks;
13. Kurtna Kooli eelarvet vähendatakse 5 000 euro võrra. Summa oli kavandatud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmete soetamiseks;
14. Saku Gümnaasiumi eelarvet vähendatakse 25 000 euro võrra ja lükatakse osaliselt edasi 2020. aastasse planeeritud erimööbli tellimist;
15. Saku uue põhikooli eelarvet vähendatakse 200 000 euro võrra, mis oli kavandatud koolihoone projekteerimiseks.

Saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi toetus Kokasauna tee rekonstrueerimiseks summas 20 539 eurot ja riigi lisaeelarvest saadav toetus uuteks investeeringuteks summas 610 000 eurot.

Finantskulude eelarvet vähendatakse 50 000 euro võrra, sest tegelik kulu 2020. aastal on väiksem kui eelarvesse planeeritud.

IV FINANTSEERIMISTEGEVUSE MUUDATUSED

Lisaeelarvega finantseerimistegevuse eelarvet ei muudeta.

V LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Lisaeelarvega likviidsete varade eelarvet ei muudeta.

VI NÕUETE JA KOHUSTUSTE MUUTUS

Lisaeelarvega nõuete ja kohustuse muutuse eelarvet ei muudeta.

EELARVE TULEM

Põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahe, millele liidetakse investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma, nimetatakse eelarve tulemiks. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma, nõuete ja kohustuste muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.

Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga. Eelarve on ülejäägis, kui tulem on positiivne, ning puudujäägis kui tulem on negatiivne.

	Eelarve	Lisaeelarve	Täpsustatud eelarve
Põhitegevuse tulud	20 122 752	-1 380 242	18 742 510
Põhitegevuse kulud	18 452 697	-732 459	17 720 238
Põhitegevuse eelarve tulem	1 670 055	-647 783	1 022 272
Investeerimistegevus	-7 563 075	647 783	-6 915 292
Eelarve tulem	-5 893 020	0	-5 893 020

	Eelarve	Lisaeelarve	Täpsustatud eelarve
Finantseerimistegevus	3 955 382	0	3 955 382
Likviidsete varade muutus (+suurenemine, -vähenemine)	-776 733	0	-776 733
Nõuete ja kohustuste muutus	1 160 905	0	1 160 905

Riigikogu võttis 20.04.2020 vastu „Abipolitseiniku seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse“, millega suurendati aastatel 2020 ja 2021 kohalike omavalitsuste netovõlakoormuse ülemmäära. Senist maksimummäära, mis oli kuni kuuekordne põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, tõsteti kümnekordse põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vaheni, kuid see ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Juhul kui kümnekordne põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on väiksem kui 80 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, siis võib kohaliku omavalitsuse üksuse netovõlakoormus ulatuda nendel aastatel kuni 80 protsendini vastava aruande aasta põhitegevuse tuludest. Varasemalt ja alates 2022. aastast on see määr 60 protsenti

Võttes arvesse kehtivas arengukavas ja eelarvestrateegias seatud eesmärgi, jääb Saku valla netovõlakoormus peale lisaeelarve jõustumist järgmistel aastatel seadusega lubatud piiridesse.

	2021	2022	2023	2024	2025
Netovõlakoormus (eurodes)	10 336 752	12 516 930	16 193 530	13 810 238	10 514 926
Netovõlakoormus (%)	53,8%	62,0%	76,6%	62,5%	45,4%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	19 217 139	16 618 934	18 992 399	21 554 232	23 140 249
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	82,3%	89,9%	97,5%	100,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 880 386	4 102 004	2 798 869	7 743 993	12 625 323

Eelarvekomisjon arutas eelnõu 14.05.2020 erakorralisel koosolekul ja otsustas suunata selle 1. lugemisele.

Vallavalitsus teeb ettepaneku määrata muudatusettepanekute tähtajaks 24.05.2020.

Marti Rehemaa
Vallavanem

Koostaja: Randar Lohu, finantsteenistuse juht